

DE MILITAIRE SPECTATOR

TIJDSCHRIFT

VOOR DE

WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

ONDER HOOFDREDACTIE VAN

P. H. A. DE RIDDER

MAJOR DER GRENADIERS

92STE JAARGANG

MET PLATEN EN KAARTEN

's-GRAVENHAGE
H. P. DE SWART & ZOON

DE MILITAIRE SPECTATOR

Inhoud van den twee en negentigsten Jaargang. Nieuwe Serie.

Bladz.

A.

Aanwijzingen bij de opleiding der Infanterie, Iets over de, door H. G. ONTROP	32
Aan- en afvoer en de verkeersdienst, De dienst van den, door R. J. HOFFMANN . . . . . 92, 162, 220, 357, 399 en	481
Achterhoede bij den Terugtocht, De taak van de, door D. VAN VOORST EVEKINK	615
Afkortingen-anarchie, door H. J. H. VAN TAREL	354
Afstandmeting, Over, door F. A. PANNEKOEK	587
Artillerie, Een permanente studiec ommissie noodzakelijk. Het wapen der, door Prof. G. DE JOSSELEN DE JONG	366
Artillerie in de verdediging, Toegepaste studie over het gebruik van de, door H. A. SEYFFARDT . . . . . 329 en	389
Artillerie waarnemings- en verkenningdienst, Oorlogservaringen en organisatie betreffende den, door KAISER	43

B.

BAAY, W. J. K., Is de ontwapeningsleuze van sommige onzer poli- tieke partijen gerechtvaardigd?	421
Belangrijke mededeelingen voor den Verlofs officier. <i>Heeft een afzonderlijke pagineering.</i>	
Beoordeeling der militaire paarden, leidende tot bezuiniging, Een proeve tot meer objectieve, door P. A. VAN DRIEST	371
BERG, D. VAN DEN, De strijd tegen ijzerdraadversperringen, meer in het bijzonder in het licht van de ervaringen van den wereld- oorlog . . . . . 677 en	701
Beroepskeuze en haar belang voor een juiste vakverdeeling in het leger, De Psychologie der, door H. Y. GROENEWEGEN JR.	16
B.G.T. vuur van 12 c.M. Hw., Het, door J. RIETSEMA	416
Boekbespreking.	
Kostwinnersvergoeding in gewone tijdsomstandigheden	121
GROUSTRA, A. J., Dienstplichtwet voorzien van aanteekeningen	121
KOOIMAN, J., De Nederlandsche strijdmacht en hare mobilisatie in 1914 . . . . . 121, 381 en	697
BEEKMAN, DR. A. A., Geschiedkundige atlas van Nederland. De oorlog van 1672	122
VAN DIJK, J. J. C., COLETTE, P. P. C., VAN DIJCK, MR. J. V., Wetboek van Militair Strafrecht en Wet op de Krijgstucht	122

	Bladz.
SNLJDERS, W. G. F., De wereldoorlog op het Duitse Westfront	246
SNLJDERS, W. G. F., Gedenkschriften van Generaal von Moltke 1877—1916. Een bijdrage ter aanvulling van de studie „De wereldoorlog op het Duitse Westfront”	377
BALLHAUSEN, Dr. Phil. Carl, Der erste English-Holländische Seekrieg 1652—1654, sowie der Schwedisch—Holländische Seekrieg 1658—1659	378
HUBERT VAN BILLENBURG, Dr. W. P., Handleiding voor het schermonderwijs op floret, degen, sabel en geweer	380
HAASE, VON, Kriegsspiel-Planübung	381
FOKKER, Voordracht op 27 Februari 1923 te 's-Gravenhage gehouden	382
BROECKE HOEKSTRA, B. TEN, Technisch woordenboek in vier talen	519
SCHARROO, P. W., Betonkalender voor 1923	519
Militär-wissenschaftliche Mitteilungen. Bedeutung und Grenzen der Söldnertums	628
Heerestechnik, 1 Jahrgang 1923	628
FROELICH, O. R. C., Clarence Henry, Twee typen berggeschut der Bethlehem Steel Company	629
DE BAS, R. F., Les relations hollando-belges. „Le traité du 19 avril 1839”	629
SNLJDERS, C. J., Ontwapening. Voordracht gehouden op 6 Maart 1923	629
TREFFERS, F., De Dardanellen en Gallipoli	630
BOS, M. J. E., Leerboek der tactiek. De strijd tegen den Inlandschen vijand	631
TREFFERS, F., Zakboekje voor den officier van het Nederlandsch-Indische Leger	696
HIENSCH, Dr. D. H., De Gasoorlog	696
Politie-Pantsers. Technisch Handelsbureau Joh. Visser . . .	697
BREST VAN KEMPEN, C. P., Middelen tegen de mondingsvlammen van vuurmonden	142
BRETHOUWER, D. H. G., Beschouwingen naar aanleiding van het artikel „Kustartillerie tactiek”, door Kapitein P. A. BROUWER	496
BREUNSE, J. N., Infanteriegeschut . . . . . 172 en	271
BROUWER, P. A., Kustartillerie tactiek . . . . . 1 en	63
BURGER, J., Ende deëspereert nimmer	532

C.

CARP, W. TH., Het 130-jarig bestaan van het korps Rijdende Artillerie 1793—1923	610
Centraalpostjes, in gebruik geweest bij de veldtelefonie aan de Duitse fronten, door H. K. VELTHUIS	475

	Bladz.
Chemins de Fer français et la guerre, door Kolonel Le Hénaff en Kapitein Henri Bornecque, met een voorwoord van Generaal Gassouin, Les, door H. POLIS	654
Commandogroepen, door L. C. J. M. VAN OVEREEM	599
C. IV A. Brig. Over vuurconcentratie en nog wat	633

D.

DAM VAN ISSELT, W. E. VAN, Kustbewaking en Kustverdediging Divisie-Artillerie aan de hand van de jongste Oorlogsorganisatie, Het in stelling brengen van een afdeeling, door F. A. J. DE KLERCK	307 208
DUETZ, E. J., Gebruik van Pioniers te velde	744
DRIEST, P. A. VAN, Een proeve tot meer objectieve beoordeeling der militaire paarden, leidende tot bezuiniging	371

E.

Ende deëspereert nimmer, door J. BURGER	532
Enkele losse aantekeningen omtrent een gedeeltelijk gemobili- seerde veldbatterij, in September 1923, door W. F. SILLEVIS .	728
Experimenteel psychologisch onderzoek in het leger, door J. H. FRUYT VAN HERTOOG	146 en 187

F.

FORBES WELS, M. D. A., Zelfvertrouwen	522
FRUYT VAN HERTOOG, J. H., Experimenteel psychologisch onderzoek in het leger	146 en 187

G.

Gasoorlog, De, door Dr. D. H. HIENSCH 98, 229, 282, 344 en Gegevens vreemde legers, 58, 115, 183, 240, 321, 383, 453, 515, 618 en	448 756
GROENEWEGEN JR., H. Y., De Psychologie der Beroepskeuze en haar belang voor een juiste vakverdeling in het leger	16

H.

HARTMANS, C. A., Een praktische loopbrug	169
HARTMANS, C. A., Proeven met 8 tonsbruggen gebouwd met het bestaande Nederlandsche pontonmaterieel	412
Het noodzakelijke, door W. P. A. SEYN	110
HIENSCH, Dr. D. H., De Gasoorlog . . . . . 98, 229, 282, 244 en	448

	Bladz.
HOFFMANN, R. J., De dienst van den aan- en afvoer en de verkeers- dienst	92, 162, 220, 357, 399 en 481
Hoogere technische vorming van officieren der landmacht, De, door Prof. G. DE JOSSELIN DE JONG	25
Hoogere technische vorming van reserve-officieren in Amerika, door J. C. LOGGER	81

I.

Indische Leger, Het „heden” en de „toekomst” van ons, door S.	83
Infanteriegeschut, door J. N. BREUNESE	172 en 271
Ingezonden stukken	125
Inhoud van Tijdschriften (N.O.I.)	124, 245, 626 en 760

J.

JONGH, J. B. DE, Legervoorziening in oorlogstijd	736
JOSSELIN DE JONG, Prof. G. DE, De hogere technische vorming van officieren der landmacht	25
JOSSELIN DE JONG, Prof. G. DE, Het Wapen der Artillerie. Een permanente studiec ommissie noodzakelijk	366

K.

KAISER, Oorlogservaringen en organisatie betreffende den Artil- lerie-waarnemings- en verkenningsdienst	43
KLERCK, F. A. J. DE, Het in stelling brengen van een afdeeling Divisie-Artillerie aan de hand van de jongste Oorlogsorganisatie Korps Rijdende Artillerie 1793—1923, Het 130-jarig bestaan van het, door W. TH. CARP	208 610
„Kustartillerie tactiek”, door Kapitein P. A. Brouwer. Beschou- wingen naar aanleiding van het artikel, door D. H. G. BRETHOUWER	496
Kust-artillerie tactiek, door P. A. BROUWER	1 en 63
Kustbewaking en Kustverdediging, door W. E. VAN DAM VAN ISSELT	307

L.

Legervoorziening in oorlogstijd, door J. B. DE JONGH	736
LOGGER, J. C., De toekomst van het Militair Onderwijs	567
LOGGER, J. C., Hoogere technische vorming van reserve-officieren in Amerika	81
Loopbrug, Een practische, door C. A. HARTMANS	169

M.

Marcheeren en legeren, door J. F. VAN DER VIJVER	127
Mededeelingen	145, 254, 255 en 289
Militair Onderwijs, De toekomst van het, door J. C. LOGGER . .	567
Mitrailleurs, Het vervoer der lichte, door X.	56
Mitrailleurnesten in den bewegingsoorlog, door P. W. SCHARROO	603
Mondingsvlammen van vuurmonden, Middelen tegen de, door C. P. BREST VAN KEMPEN	142
MULLER MASSIS, T. F. J., De beteekenis van ons Veldleger . . .	523
MUSSERT, J. A., De Torpedisten der Landmacht	457
MUSSERT, J. A., Eischen die te stellen zijn aan een oefeningsterrein met havencomplex van een bevaren korps	649

N.

Naderingsmarsch van een divisie in hooger verband. Toegepaste tactiek, De, door J. F. VAN DER VIJVER	569
Nederland's militaire positie gedurende den wereldoorlog, door C. J. SNLJDERS	536

O.

Oefeningsterrein met havencomplex van een bevaren korps, Eischen die te stellen zijn aan een, door J. A. MUSSERT . . .	649
ONTROP, H. G., Iets over de Aanwijzingen bij de opleiding der Infanterie	32
Ontwapeningsleuze van sommige onzer politieke partijen gerecht- vaardigd? Is de, door W. J. K. BAAY	421
OVEREEM, L. C. J. M. VAN, Commandogroepen	599
Overzicht van Buitenlandsche Tijdschriften. <i>Heeft een afzonder- lijke pagineering.</i>	

P.

PANNEKOEK, F. A., Over afstandmeting	587
POLIS, H., Les chemins de Fer français et la guerre, door Kolonel Le Hénaff en Kapitein Henri Borneque, met een voorwoord van Generaal Gassouin	654
Pioniers te velde, Gebruik van, door E. J. DUETZ	744
Pontonmaterieel. Proeven met 8 tonsbruggen, gebouwd met het bestaande Nederlandsche, door C. A. HARTMANS	412

R.

Regeeringsjubileum van Hare Majesteit de Koningin, Het 25-jarig, door de Redactie	521
RIETSEMA, J., Het B.G.T. vuur van 12 c.M. Hw.	416
Roermond, Over, door J. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST, Bijlage.	

S.

SCHARROO, P. W., Mitrailleurvesten in den bewegingsoorlog . . .	603
Schietregels, Onze nieuwe, door P. M. VIS	175
SEYFFARDT, H. A., Toegepaste studie over het gebruik van de artillerie in de verdediging	329 en 389
SELJN, W. P. A., Het noodzakelijke	110
SILLEVIS, W. F., Enkele losse aantekeningen omtrent een gedeelte- lijk gemobiliseerde veldbatterij, in September 1923	728
S., Het „heden” en de „toekomst” van ons Indische Leger . .	83
SLOBBE, B. VAN, Het nieuwe hoofdstuk veiligheidsdienst van het voorschrift op den velddienst	256 en 431
SNLJDEBS, C. J., Nederland's militaire positie gedurende den wereldoorlog	536

T.

TAREL, H. J. H. VAN, Afkortingen-anarchie	354
Torpedisten der Landmacht, De, door J. A. MUSSERT	457
TUINEN, C. VAN, De Vesting Holland	525

V.

Veiligheidsdienst, door J. F. VAN DER VLJVER	290
Veiligheidsdienst van het voorschrift op den velddienst, Het nieuwe hoofdstuk, door B. VAN SLOBBE	256 en 431
Veldleger, De beteekenis van ons, door T. F. J. MULLER MASSIS	523
VELTHUIS, H. K., Centraalpostjes, in gebruik geweest bij de veld- telefonie aan de Duitse fronten	475
Verbetering	327
Verlofsofficier, Belangrijke mededeelingen voor den. <i>Heeft een afzonderlijke pagineering.</i>	
Vernielen van kleine doelen met granaten, Over het, door P. M. VIS	21
Vesting Holland, De, door C. VAN TUINEN	525
VIS, P. M., Onze nieuwe schietregels	175
VIS, P. M., Over het vernielen van kleine doelen met granaten .	21

	Bladz.
VOORST EVEKINK, D. VAN, De taak van de achterhoede bij den terugtocht	615
VOORST TOT VOORST, J. J. G., Over Roermond	Bijlage
Vuureconcentratie en nog wat, Over, door C. IV. A. Brig.	633
Vijfkamp voor officieren, door W. H. WARNSINCK	386
VIJVER, J. F. VAN DER, Marcheeren en legeren	127
VIJVER, J. F. VAN DER, Toegepaste tactiek. De naderingsmarsch van eene divisie in hooger verband	569
VIJVER, J. F. VAN DER, Veiligheidsdienst	290

W.

WARNSINCK, W. H., Vijfkamp voor officieren	386
Wielrijders, Samenstelling en uitrusting van een Nederlandsche compagnie (eskadron), door F. G. B. DE WIJS	202
WIJS, F. G. B. DE, Samenstelling en uitrusting van een Nederlandsche compagnie (eskadron) wielrijders	202

X.

X., Het vervoer der lichte mitrailleurs	56
---	----

Y.

IJzerdraadversperringen, meer in het bijzonder in het licht van de ervaringen van den wereldoorlog, De strijd tegen, door D. VAN DEN BERG	677 en 701
---	------------

Z.

Zelfvertrouwen, door M. D. A. FORBES WELS	522
---	-----

BIJLAGE.

Over Roermond, door J. J. G. Baron VAN VOORST TOT VOORST.
